

Vlaanderen
is omgevingsbewust

MINARAAD
milieu & natuur

Jaarverslag Minaraad 2019

Jaarverslag van de S.A.R. Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voor het werkjaar 2019

Datum van goedkeuring	1/04/2020
Volgnummer	2020 002
Coördinator + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Katelijne Symens, katelijne.symens@minaraad.be Jurgen Sleewaegen, jurgen.sleewaegen@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	3
Beste Lezer.....	5
Procesbeschrijving en leeswijzer.....	6
Jaarverslag 2019.....	7
1. De Minaraad als instelling.....	7
Oprichting.....	7
Taakstelling.....	7
Wijze van samenstelling.....	8
Bepaling van voorzitterschap.....	8
Regeling van de algemene werking.....	8
Dagelijks bestuur en werkcommissies.....	9
2. Overzicht van de voornaamste activiteiten van de Minaraad in 2019.....	10
10 januari 2019 – Besloten hoorzitting over Samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval.....	10
17 januari 2019 – Open hoorzitting i.s.m. VLEVA over Europees klimaat- en milieubeleid.....	10
24 januari 2019 – Open hoorzitting over adaptatiebeleid en groenblauwe netwerken.....	10
30 januari 2019 – Besloten hoorzitting i.s.m. CIW over crisismanagement bij droogte.....	11
31 januari 2019 – Advies 2019 03 over het algemeen waterverkoopreglement.....	11
31 januari 2019 – Advies 2019 04 over het samenwerkingsakkoord verpakkingsafval.....	12
21 februari 2019 – Besloten hoorzitting i.v.m. de te bespreken Waterbeleidsnota.....	12
18 maart 2019 – Open hoorzitting over de gebouwenpas.....	12
24 april 2019 – Advies 2019 05 over toegankelijkheid bossen en bebossingssubsiëring.....	13
2 mei 2019 – Advies 2019 06 over het mestactieplan.....	13
2 mei 2019 – Advies 2019 07 over de wijziging van drinkwaterbesluit.....	13
9 mei 2019 – Besloten hoorzitting over (benchmarking van) aansluitingen.....	14
9 mei 2019 – Open hoorzitting over handhaving in het waterbeleid.....	14
13 mei 2019 – Advies 2019 08 over grondwaardeverlies bebossing.....	15
23 mei 2019 – Advies 2019 09 over het ontwerp van de derde Waterbeleidsnota.....	15
23 mei 2019 – Advies 2019 10 over het ontwerp van Nationaal Energie Klimaat Plan.....	15
27 mei 2019 – Drie interne <i>briefing nota's</i> i.v.m. Europees landbouwbeleid.....	16
19 juni 2019 – EEAC-ronde-tafel over succes en falen van de Kaderrichtlijn Water.....	16
24 juni 2019 – Open hoorzitting i.s.m. Nederlandse ambassade over het Klimaatakkoord.....	16
21 juni 2019 – Besloten hoorzitting i.v.m. de INBO- <i>position paper</i> meerjarig onderzoek.....	17
2 juli 2019 – Bijdrage tot de EEAC-zitting over de Europese <i>Energy Union</i>	17
9 juli 2019 – <i>Briefing nota</i> i.v.m. het Nederlandse klimaatakkoord.....	17
9 juli 2019 – <i>Briefing nota</i> over <i>TOTEM</i>	17
17 juli 2019 – Advies 2019 11 over de ontwerpstrategie Vlaams GLB 2021-2027.....	18
12 september 2019 – Open hoorzitting i.s.m. VLEVA over Europees biodiversiteitsbeleid.....	18
19 september 2019 – Jaarlijkse EEAC-conferentie, met paneldebat over waterbeleid.....	19
3 oktober 2019 – Advies 2019 12 over het uitvoeringsplan kunststoffen 2019-2024.....	19
26 september 2019 – Besloten hoorzitting over kwaliteitsnormen i.v.m. drinkwater.....	20
8 oktober 2019 – Besloten hoorzitting over het voorgenomen adaptatiebeleid.....	20
24 december 2019 – Vaststelling meerjarenprogramma 2019 13.....	20
Afhandeling van voor advies voorgelegde reservatendossiers.....	21
Projecten die niet tot een conclusie geleid hebben.....	21
3. Overlegprocessen van de Minaraad in 2019.....	22
De plenaire Minaraad in 2019.....	22
Het voorzitterschap in 2019.....	22
Algemeen overzicht van vergaderactiviteiten.....	22
Het Dagelijks Bestuur in 2019.....	22
De werkcommissieactiviteiten in 2019.....	23
4. Bijwonen of faciliteren van externe fora of processen.....	24
5. Financieel en personeelsbeheer.....	24
Bijlage 1: In 2019 vastgestelde documenten.....	26
Bijlage 2. Lijst van de Raadsleden in 2019.....	27
Bijlage 3: aanwezigheid op de raadszittingen.....	28
Bijlage 4: Samenstelling secretariaat in 2019.....	29

Beste Lezer,

Het werkjaar 2019 is een bewogen jaar geweest voor het omgevingsbeleid. In de actualiteit zijn alle belangrijke omgevingsbeleidskwesties prominent aan de orde geweest, we zagen de opeenvolging van drie Vlaamse ministers voor Omgeving, en het jaar werd afgesloten met een Europese Commissie die een *green deal* lanceerde. Wat het aantal adviezen betreft, was 2019 misschien niet het productiefste jaar in de geschiedenis van de Minaraad. Toch hebben we, als adviesraad, in het afgelopen jaar enkele adviezen uitgebracht waarbij spijkers met koppen werden geslagen. Ik denk hierbij bv. aan de adviezen over MAP 6, over de Vlaamse GLB-strategie, en over de waterbeleidsnota. Tegelijk hebben we gefungeerd als plaats waar studie en overleg kan plaatsgrijpen, en hebben we voor diverse onderwerpen bijgedragen tot het debat.

De Minaraad bestaat omzeggens 30 jaar, en ik heb in die tijd heel wat veranderingen gezien. Een zeer positieve ontwikkeling is nu dat we recent met de Minaraad een meerjarenprogramma hebben kunnen vaststellen. Het is een rollend programma geworden, waarover we in consensus hebben kunnen beslissen. Het is een programma dat er ons toe in staat zal stellen om op eigen initiatief strategische projecten aan te vatten. Het is tot slot ook een programma dat alle thema's dekt van de Minaraad. Ik wil de voorzitter van 2019, Pieter Verbeek, dan ook van harte danken voor zijn aandrijvende kracht bij de opmaak van dit meerjarenprogramma. Meteen hebben we ook een mooie bruidsschat om in te brengen bij de fusie tot omgevingsraad.

Het samengaan van de Minaraad met de SARO (de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed) is een voornemen dat al lang aan de orde is. Aan het einde van vorige legislatuur is het evenwel niet gekomen tot de oprichting en opstart van die nieuwe Omgevingsraad. In het regeerakkoord is er nu opnieuw sprake van deze fusie. Inmiddels hebben we met de Minaraad, einde 2018, met unanimititeit een advies vastgesteld over de toekomstige Omgevingsraad. Voor ons is dit het materiaal om te komen tot een nieuwe raad, met een nieuw elan. En tot een verderzetting van het goede van nu, zoals bv. de goede samenwerking met de SERV en de SALV.

Voor de verwezenlijkingen van het afgelopen jaar wil ik iedereen danken die bijgedragen heeft tot de bundel studie- en overlegprocessen die men Minaraad noemt: de beleidsmakers voor de adviesvragen; de kabinetsadviseurs voor de verstrekte toelichtingen; de raadsleden voor hun inbreng; de secretariaatsleden voor het geleverde werk; en de leden van het dagelijks bestuur voor de richting die ze gaven. Ik wil in het bijzonder Pieter Verbeek bedanken voor de professionele, deskundige en diplomatieke wijze waarop hij de Minaraad in 2019 voorgezeten heeft. Voor 2020, misschien het laatste werkjaar van de Minaraad, kijk ik uit naar een geslaagde samenwerking op basis van het meerjarenprogramma en naar een geslaagde fusie tot een Omgevingsraad.

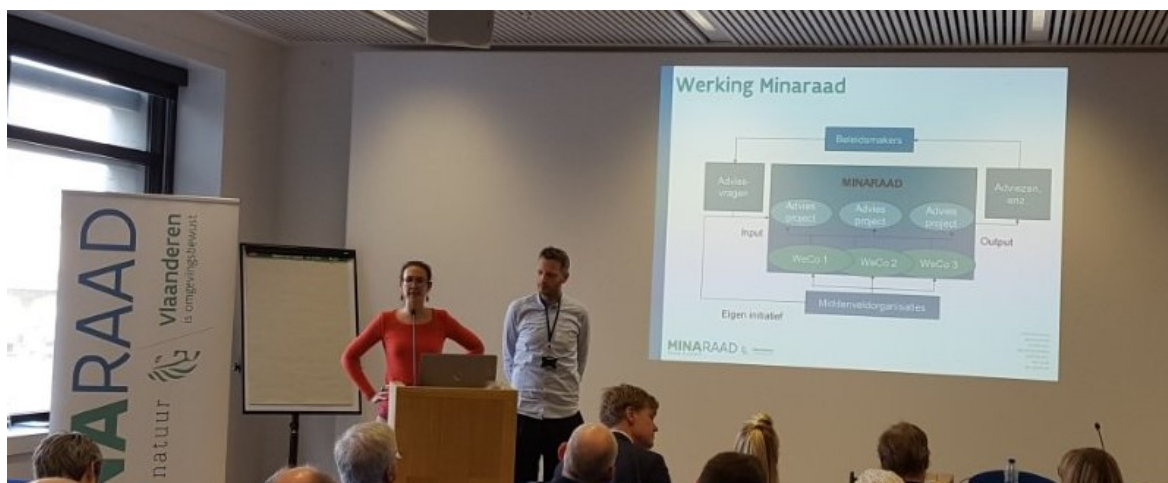
Walter Roggeman,
voorzitter Minaraad 2020

Procesbeschrijving en leeswijzer

Datum adviesvraag	Niet van toepassing
Rechtsgrond:	Bestuursdecreet, artikel III, 106
Adviestermijn	Niet van toepassing
Overlegcommissie	Dagelijks Bestuur

Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bepaalt, in artikel III.106.: "Een strategische adviesraad brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden en publiceert dat op zijn website.". Het huishoudelijk reglement van de Minaraad bepaalt, in artikel 12: "Het dagelijks bestuur is ook bevoegd voor het ontwerpen van het in artikel 19 van het SAR-decreet vermelde jaarverslag".

Dit jaarverslag verschaft aldus een beeld van de activiteiten die de Minaraad in 2019 ondernomen heeft bij de uitvoering van zijn opdracht. De algemene opdracht van de Minaraad bestaat er in om (1) advies uit te brengen ten behoeve van de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement, (2) bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie, (3) de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen en te interpreteren, en (4) reflecties aan te leveren bij beleidsnota's. Bij de uitvoering van zijn opdracht genereert de Minaraad bovendien ook op een gestructureerde wijze een reeks "interne overlegprocessen", gaat hij verschillende samenwerkingsverbanden aan met externe partners, en staat hij zelf in voor zijn financieel en personeelsbeheer.

1. De Minaraad als instelling

Oprichting

De Strategische Adviesraad Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (S.A.R. Minaraad) is gestoeld op het decreet van 30 april 2004 – dat een bijkomende titel XI invoerde in het Decreet van 5 april 1995 inzake algemene bepalingen voor het milieubeleid, inzake strategische advisering. Op 1 juni 2009 trad dit bewuste wijzigingsdecreet in werking.

De gelijknamige rechtsvoorganger van de Minaraad was al in 1991 opgericht als adviesorgaan van de Vlaamse Regering, en werd op 1 juni 2009 afgeschaft. Deze metamorfose paste binnen de logica van de na de eeuwwisseling doorgevoerde administratieve hervorming “*Beter Bestuurlijk Beleid*” (BBB).

Naast de bepalingen van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen voor het milieubeleid, is de structuur en de werking van de Minaraad onderworpen aan het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Taakstelling

De kerntaak van de Minaraad bestaat, aldus art. 11.2.1., §1, aanhef, van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, in het “*uit eigen beweging of op verzoek*” uitbrengen van adviezen over (1) “*de hoofdlijnen van het milieubeleid of over het beleid betreffende het milieuaspect van duurzame ontwikkeling*”, over (2) “*voorontwerpen van decreet*” of (3) “*voorstellen van decreet*” “*met betrekking tot het milieubeleid of [...] met betrekking tot andere beleidsdomeinen, [maar] die aanzienlijke gevolgen hebben voor het milieu*”, over (4) “*ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot het milieubeleid*”, alsook over (5) “*ontwerpen van samenwerkingsakkoorden*” of over (6) “*beleidsvoornemens, beleidsplannen en in voorbereiding zijnde regelgeving op het niveau van de Europese Unie*” – die beide laatste voor zover deze ontwikkelingen “*van strategisch belang voor het milieubeleid of voor het beleid betreffende het milieuaspect van duurzame ontwikkeling*” zijn.

Daarnaast moet de Minaraad ook bijdragen “*tot het vormen van een beleidsvisie*”, moet de Raad “*maatschappelijke en beleidsontwikkelingen*” volgen, en is de Raad er toe gehouden “*reflecties te leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota’s*”, dit alles voor zover deze zaken gaan “*over het milieubeleid of over het beleid betreffende het milieuaspect van duurzame ontwikkeling*”.

De Minaraad hoort deze opdrachten, aldus art. 11.2.1., §1, aanhef, van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, te vervullen “*vanuit het oogpunt van de doelstellingen en de beginselen, geformuleerd in art. 1.2.1.*” van datzelfde decreet.

Van haar kant is de Vlaamse Regering ertoe verplicht om advies in te winnen over: (1) de voorontwerpen van decreet die het milieubeleid aanbelangen; (2) de voorontwerpen van

decreet die tot andere beleidsdomeinen behoren en aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu; (3) de ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering die het milieubeleid aanbelangen én van strategisch belang zijn. Het is echter aan de Vlaamse Regering zelf om te bepalen welke besluiten van strategisch belang zijn.

Wijze van samenstelling

De Minaraad telt 24 stemgerechtigde leden, die benoemd worden voor een periode van vier jaar – waarna er in principe een algehele hersamenstelling volgt.

De wettelijke samenstelling van de adviesraad ziet er als volgt uit:

- Er zijn 18 vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld:
 - acht zetels voor de milieuverenigingen;
 - zes zetels voor de sociaaleconomische organisaties die ook in de SERV vertegenwoordigd zijn;
 - twee zetels voor de organisaties verbonden aan de open ruimte;
 - twee zetels voor de socioculturele organisaties die belangen van consumenten en gezinnen vertegenwoordigen;
- Er zijn twee zetels voor de organisaties van de Vlaamse steden & gemeenten en de Vlaamse provincies;
- Er zijn vier zetels voorbehouden voor onafhankelijke deskundigen milieu- en natuurbeleid.

Bij de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en van de lokale overheden wordt er telkens ook een plaatsvervanger aangeduid.

Bepaling van voorzitterschap

Het is de Vlaamse Regering die de voorzitter verkiest uit de Raadsleden, en dit gebeurt jaarlijks. Wat dat betreft heeft de Vlaamse regering in 2009 een beurtrol ingesteld, aan de hand van een achtjarige cyclus. Afwisselend leveren de milieuverenigingen, de sociaaleconomische organisaties en de organisaties verbonden aan de open ruimte de voorzitter volgens het volgende patroon: (1) milieubeweging: de jaren 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 en 2020; (2) sociaaleconomische organisaties: de jaren 2011, 2013, 2015 en 2019; (3) organisaties verbonden aan de open ruimte: het jaar 2017.

Regeling van de algemene werking

De werking van de S.A.R. Minaraad is, voor zover niet bepaald in de hiervoor vermelde decreten en besluiten, vastgelegd in een huishoudelijk reglement, dat vastgesteld werd door de Raad op 24 juni 2010 (en sindsdien enkele malen gewijzigd of aangevuld).

In principe staan adviezen centraal in de *output* van de Minaraad. Het gaat om door de plenaire raad vastgestelde, beargumenteerde standpunten over actuele beleidskwesties of -voornemens

inzake milieu of natuur, die in de vorm van gepubliceerde documenten beschikbaar zijn voor beleidsmakers.

Adviezen worden opgemaakt op vraag, of op eigen initiatief. Een ander gegeven is dat de Minaraad sinds enkele jaren beslist heeft om zo weinig mogelijk overleg- en adviesenergie te laten wegsijpelen naar adviesvragen i.v.m. “concrete dossiers”: erkenningsaanvragen over concrete natuurreservaten, vragen in verband met complexe projecten, ... Deze adviesvragen werden dikwijls beantwoord met een brief-van-niet-advisering, al of niet vergezeld van informatie over de standpunten die door de onderscheiden raadspartners ingenomen werden bij de voorgelegde dossiers.

De Minaraad stelt zijn adviezen doorgaans met unanimitieit vast. Soms bevatten de adviezen verdeelde passages: in dat geval worden de onderscheiden standpunten naast elkaar geplaatst, met vermelding van de middenveldorganisaties die de ene of de andere visie onderschrijft.

Hoofdzaak is dat de plenaire raadsvergadering steeds de eindbeslissingen neemt over adviezen en andere naar buiten te brengen documenten. Beslissingen worden zo mogelijk genomen met unanimitieit; in geval er geen consensus wordt bereikt, worden de tegengestelde opinies in het advies genoteerd. De Raad heeft ook de restbevoegdheid voor het geheel van de taakstelling van de Minaraad, en ziet toe op de wijze van uitoefening van gedelegeerde taken.

Dagelijks bestuur en werkcommissies

De agendabepaling van de Raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Het bestaat uit negen personen, die geselecteerd worden onder de Raadsleden op een wijze die analoog is aan de hiervoor vermelde beurtrol. Het Dagelijks Bestuur vergadert minstens tienmaal per jaar en beslist, in tegenstelling tot de Raad, steeds met unanimitieit.

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkcommissies. Ze staan in principe onder leiding van een door de Raad aangeduide werkcommissievoorzitter en zijn samengesteld uit raadsleden, plaatsvervangende Raadsleden en door hen aangeduide experts. Elke werkcommissie wordt bijgestaan door minstens één lid van het secretariaat.

Op grond van het oprichtingsdecreet bestaan er bovendien, sinds januari 2011, in principe zes permanente werkcommissies (PWC's). Het aantal leden per PWC is beperkt tot 16 personen. De Vlaamse Regering duidt de ene helft van de commissieleden aan op basis van hun specifieke deskundigheid en op grond van hun specifieke representativiteit voor het onderwerp dat binnen de PWC behandeld zal worden. De andere helft wordt benoemd door de Vlaamse Regering op voordracht van de Minaraad zelf. Adviesonderwerpen die inhoudelijk aansluiten bij taak van de PWC, worden eerst aan de PWC zelf voorgelegd.

2. Overzicht van de voornaamste activiteiten van de Minaraad in 2019

Voor een lijst van de in 2019 in raadsverband vastgestelde adviezen en andere documenten, zie bijlage 1. Hierna wordt een overzicht in chronologische orde geboden van de voornaamste activiteiten en resultaten van de Minaraad in het afgelopen jaar.

10 januari 2019 – Besloten hoorzitting over Samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval

Deze zitting werd ingelegd t.b.v. de commissieleden die zich inlieten met de voorbereiding van een advies over het thema. Na een toelichting over het adviesvraagdossier, door John Wante (*Hoofd Beleidsinnovatie OVAM*), stelde Loes Weemaels (*projectcoördinator VVSG*) de resultaten voor van een door RECOVER voor VVSG uitgevoerd studie over verpakkingsafval. Daarna volgde een toelichting bij de visie en werking van Fost Plus door Patrick Laevers (*CEO Fost Plus*) en een analoge toelichting door Francis Huysman (*managing director VAL-I-PAC*).

17 januari 2019 – Open hoorzitting i.s.m. VLEVA over Europees klimaat- en milieubeleid

Elke zes maanden organiseert de Minaraad samen met het Vlaamse Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) en met de permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie van het Departement Omgeving, een open hoorzitting over de Europese milieu- en energie-actualiteit. Telkens wordt er ook een thema opgepikt dat meer in de diepte wordt behandeld.

Thema van de **hoorzitting** van 17 januari 2019 was: “*Blijft EU koploper met haar klimaatbeleid? En wat doet Vlaanderen?*”. De *keynote* sprekers waren Peter Wittoeck (*diensthofd Klimaatverandering bij de FOD Leefmilieu*), Akshay Patki (*Policy officer bij DG CLIMA, Europese Commissie*) en Willem-Frederik Schiltz (*Vlaams parlamentslid*). Andere sprekers waren Jan Haers, Marjan Decroos (*attachés bij de Permanente Vertegenwoordiging*). Als moderator fungeerde Hubert David (*voormalig voorzitter Minaraad en voormalig secretaris van het European Environmental Bureau (EEB)*).

24 januari 2019 – Open hoorzitting over adaptatiebeleid en groenblauwe netwerken

De Minaraad organiseerde op 24 januari 2019 een **open hoorzitting** met het oog op de voorbereiding van een eventuele adviesvraag over het dan nog verwachte adaptatieplan.

Wouter Van Reeth (*onderzoeker bij het INBO*) sprak over de Groene netwerken voor klimaatadaptatie. Jan Staes (*navorser bij de Universiteit Antwerpen*) nam de blauwe netwerken voor zijn rekening. Griet Celen (*afdelingshoofd bij de VLM*) en Nico Rottiers (*directeur mobiliteit en openbaar domein bij de Stad Aalst*) gaven reflecties vanuit het perspectief van het buitengebied en resp. vanuit het perspectief van steden en gemeenten.

30 januari 2019 – Besloten hoorzitting i.s.m. CIW over crisismanagement bij droogte

Deze hoorzitting werd belegd door de CIW, maar met invitatie van de leden van de Minaraad, SERV en SALV, en met gebruikmaking van het vergaderplatform van de Minaraad. Als voorzitter trad B. De Potter op (administrateur-generaal VMM). Bedoeling van de zitting was om inzicht te verschaffen in het in wording zijnde Actieplan Droogte en Wateroverlast. De delegatie van de CIW beschreef de omvang en ernst van de droogteperiodes in 2017 en 2018 en de huidige en toekomstige (veeleer precaire) toestand. Daarom wordt ingezet op verbeterde coördinatie en verdieping van de samenwerking inzake crisiscommunicatie en -beheer. Het actieplan beschrijft de acties op korte termijn (3 jaar). De waterbeleidsnota en de stroomgebiedbeheerplannen zullen de visie en de maatregelen op langere termijn bevatten.

31 januari 2019 – Advies 2019|03 over het algemeen waterverkoopreglement

Het eerste advies van 2019 was het gezamenlijk met de SERV uitgebrachte en unanieme [briefadvies](#) over het de ontwerpwijzigingen aan het waterverkoopreglement. Het besluit strekte in hoofdzaak tot wijziging van het zgn. AWVR-besluit (waterverkoopreglement). De adviesvraag over dit ontwerpbesluit werd aanvang januari ontvangen. Het ontwerpadvies werd per direct aan de raadszitting voorgelegd. In grote lijnen steunden SERV en Minaraad de voorgestelde wijzigingen. Wel hadden ze vragen bij de efficiëntie van de voorgestelde invoering van een verplichte keuring van installaties van tweede-circuitwater bij de aanleg of aanzienlijke verandering ervan. Ze vroegen daarom om het toepassingsgebied hiervan te vernauwen tot installaties in gebouwen waar kwetsbare doelgroepen verblijven, bv. kinderdagverblijven, scholen en ziekenhuizen.

31 januari 2019 – Advies 2019|04 over het samenwerkingsakkoord verpakingsafval

De Minaraad ontving de adviesvraag over het decreet i.v.m. de wijziging van het Samenwerkingsakkoord verpakingsafval midden december 2019, vanwege minister Joke Schauvliege. De Raad bereikte zijn **advies** op basis van een hoorzitting (zie hiervoor, 10 januari), twee werkvergaderingen en een slotbespreking in de raadszitting. Niet op alle punten werd er consensus bereikt. De Raad behandelde niet alleen het voorliggende samenwerkingsakkoord, maar gaf ook enige strategische wenken voor volgende wijzigingsoperaties het Samenwerkingsakkoord. Hiertoe was het volgens de Raad nodig dat het Vlaamse Gewest samen met de overige gewesten en de federale overheid een visie op een geïntegreerd verpakingsbeleid uit zou werken, in het licht van de Europese verplichtingen en ontwikkelingen in dat verband.

21 februari 2019 – Besloten hoorzitting i.v.m. de te bespreken Waterbeleidsnota

Op deze hoorzitting gaven sprekers van de CIW een uiteenzetting over het ontwerp van waterbeleidsnota 2020-2025, met inbegrip van het overzicht van de belangrijke waterbeheerkwesties, evenals over het tijdschema en werkprogramma voor de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027.

18 maart 2019 – Open hoorzitting over de gebouwenpas

De Minaraad organiseerde in samenwerking met de Vlaamse Woonraad op maandag 18 maart 2019 een open **hoorzitting** over de gebouwenpas. Aanleiding voor dit event was de lancering van een eerste versie van de woningpas (d.i. de gebouwenpas voor woningen) door VEA, OVAM, Departement Omgeving en Wonen Vlaanderen. Doel was om de mogelijkheden van de gebouwenpas te verkennen: welke zijn de kansen, belemmeringen, aandachtspunten, eventuele randvoorwaarden, timing, enz.? Het nevendoeel was om verheldering te brengen met betrekking tot een aantal aan “gebouwenpas” verwante maar toch andere begrippen, zoals de “woningpas”, het “gebouwenregister”, een “gebouwenpaspoort”/“materialenpaspoort”, enz. Naast een informatief gedeelte, dat diverse toelichtingen bevatte, was er ook een exploratief gedeelte met een paneldebat.

24 april 2019 – Advies 2019|05 over toegankelijkheid bossen en bebossingsubsidiëring

Dit [briefadvies](#) had een adviesvraag als voorwerp i.v.m. een ontwerpbesluit betreffende de verhoogde toegankelijkheid van bossen en de subsidiëring van bebossing. De Minaraad ontving deze adviesvraag op 25 maart 2019 van minister Koen Van den Heuvel. Ter voorbereiding van het advies werd één werkcommissievergadering belegd, waarna het advies vastgesteld werd met een schriftelijke procedure. Toegankelijkheid en recreatie vormen de sociale functie van natuur- en bosgebieden, en winnen aan belang in het kader van het preventief gezondheidsbeleid. Er is echter weinig concreet onderzoek beschikbaar in dit verband. De Raad vroeg dan ook om na te gaan of dit onderzoeksthema niet kan worden opgenomen in het beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast maakte de Raad nog enkele opmerkingen bij de eigenlijke tekst van het besluit. Natuurpunt en Boerenbond onthielden zich bij dit advies.

2 mei 2019 – Advies 2019|06 over het mestactieplan

Over het mestactieplan – en naar aanleiding van een door Vlaams parlementsvoorzitter Jan Peumans op 4 april 2019 gestelde vraag – kwamen de Minaraad en de SALV tot een [unaniem advies](#). Ter voorbereiding hiervan werd er deelgenomen aan twee bij de SALV belegde werkcommissievergaderingen, en werd er een korte discussie gevoerd in raadsverband. Op pragmatische gronden konden de raden zich verenigen met het voorgelegde voorstel van decreet. Hiermee wordt voor de betrokkenen immers een zekere continuïteit bekomen: er komt een wettelijk verankerd mestactieplan waaraan een Europese derogatie vasthangt. Ten gronde beklemtoonden de Minaraad en SALV het belang van een geslaagd mestbeleid, d.i. een mestbeleid dat de waterkwaliteit van oppervlakte- en grondwater merkbaar en structureel verbetert. Daartoe is er nood aan betere *governance*: voortdurende, goed geoliede en onderling wisselwerkende processen van administratief-technisch ondersteunen, kennisopbouw, overleg en de kans tot terugkoppeling via strategisch advies. De raden vroegen dan ook om een tijdige en goede voorbereiding van de voor medio 2020 voorziene evaluatie.

2 mei 2019 – Advies 2019|07 over de wijziging van drinkwaterbesluit

Dit gezamenlijk [advies](#) van de Minaraad, SERV en SALV kwam er naar aanleiding van een door minister Koen Van den Heuvel op 14 april 2019 gestelde vraag, m.b.t. een wijziging aan het

drinkwaterbesluit, in hoofdzaak gericht op het mogelijk maken van maatregelen bij een dreigend kwantiteitsprobleem. Aan deze problematiek werden één werkcommissievergadering en één *time-slot* op een raadszitting gependend. De Raden vroegen om binnen de Droogtecommissie de kennis over de gevolgen van gebruiksbeperkingen voor sectoren te versterken. Ze vroegen ook om één geïntegreerde procedure en één adviesinstantie. Qua bevoegdheidsverdeling adviseerden de Raden om te verduidelijken dat het lagere niveau niet in minder strenge zin zou mogen afwijken van een beperking die is uitgevaardigd op hoger niveau. Tegelijk zou het mogelijk moeten zijn om bij het invoeren van gebruiksbeperkingen aandacht te hebben voor een gebiedsgerichte differentiatie van maatregelen. Tenslotte vroegen de raden om werk te maken van verbeterde crisiscommunicatie.

9 mei 2019 – Besloten hoorzitting over (benchmarking van) aansluitingen

Deze besloten hoorzitting werd georganiseerd door het kabinet van minister Schauvliege voor de secretariaten van de adviesraden, de andere kabinetten, en een aantal stakeholders. De drinkwatersector zet in op procesbenchmarks op sectorniveau, georganiseerd door de koepel Aquaflanders. De benchmarkstudies “nieuwe aftakkingen” en “assetmanagement” werden voorgesteld door de betrokken auteurs (KPMG). Bijkomende duiding werd gegeven door vertegenwoordigers van de drinkwatermaatschappijen. Deze benchmarks focussen op procesmaturiteit, maar bevatten ook operationele KPI’s. Alle rapporten zijn [hier](#) beschikbaar.

9 mei 2019 – Open hoorzitting over handhaving in het waterbeleid

De Minaraad organiseerde op 9 mei 2019 een [open hoorzitting](#) over de handhaving in het waterbeleid. De handhaving in het waterbeleid is complex en veelomvattend. Een eerste doelstelling was dan ook het scheppen van inzicht en overzicht. De VMM schetste de toestand, en de vertegenwoordiger van de Minaraad in de VHRM zorgde voor reflecties uit de rechtspraktijk. Daarnaast kwamen ook de verschillende betrokken bestuursniveau’s hun ervaringen en aanbevelingen toelichten: de gemeenten, de provincies, en het Vlaamse departement Omgeving. De hoorzitting leverde een aantal beleidsaanbevelingen op, die werden opgenomen in het gemeenschappelijk [advies van de Minaraad, SERV en SALV over de waterbeleidsnota](#).

13 mei 2019 – Advies 2019|08 over grondwaardeverlies bebossing

Dit **verdeelde briefadvies** van Minaraad en SALV betrof het ontwerpbesluit houdende subsidiëring van grondwaardeverlies bij bebossing. De adviesvraag werd gesteld op 25 maart 2019. Er werden twee werkcommissievergaderingen aan besteed, een korte bespreking in raadsverband en een navolgende schriftelijke procedure. Algemeen vroegen de Raden naar meer samenhang in het beleid dat ontwikkeld wordt om (compenserende) bebossing te realiseren en naar een evaluatie van dat beleid, met verwijzing naar het in 2016 gepubliceerde rapport van het Rekenhof over deze kwestie. Een doelmatigheidstoets zou ertoe moeten leiden dat de aanwending van de middelen echt zou bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelen inzake bos en natuur. Te noteren valt dat de raadspartners sterk uiteenlopende visies hadden over de kwestie van vergoedbaarheid van grondwaardeverlies in “groene bestemmingen”.

23 mei 2019 – Advies 2019|09 over het ontwerp van de derde Waterbeleidsnota

Een belangrijk werkstuk van 2019 was het gezamenlijk **consensus advies** van de Minaraad, SERV en SALV over de derde Waterbeleidsnota. De adviesvrager was de **coördinatiecommissie integraal waterbeleid** (CIW) die reeds op 19 december 2018 verzocht om advies over het **ontwerp van derde waterbeleidsnota**. Die waterbeleidsnota is bedoeld als leidraad voor de opmaak van de derde **stroomgebiedsbeheerplannen**, die de maatregelen zullen bevatten om de doelen te behalen van de **kaderrichtlijn water** en de **overstromingsrichtlijn**. Ter voorbereiding van het advies werd er een besloten hoorzitting doorgevoerd (zie hiervoor, 21 februari), evenals een vijftal werkvergaderingen en een slotbespreking in raadsverband. In het aldus bekomen advies gaven de Raden suggesties voor verdere verbetering van de participatie, vroegen ze meer aandacht voor de droogteproblematiek, pleitten ze voor een versterkte inzet op bronmaatregelen, ondersteunden ze het voornemen de gebiedsgerichte werking te intensifiëren, brachten ze afstemming en samenwerking met andere beleidsdomeinen onder de aandacht, wezen ze op het belang van een goede ruimtelijke ordening en steunden ze de aanpak die in de waterbeleidsnota wordt voorgesteld om het waterzuiveringsbeleid te verbeteren.

23 mei 2019 – Advies 2019|10 over het ontwerp van Nationaal Energie Klimaat Plan

Zeven federale en regionale adviesraden vragen met dit door de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) voorbereide **advies** dat het toekomstig geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan zou leiden tot verbeterde structurele samenwerking op het vlak van energie- en klimaatbeleid tussen de verschillende beleidsniveaus. Ze vroegen om ervoor te zorgen dat het definitieve plan de structurele tekorten van de ontwerpversie zou wegwerken. Dat is nodig om te komen tot een slagkrachtig beleid op het vlak van energie en klimaat in een structurele samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus.

27 mei 2019 – Drie interne *briefing nota's* i.v.m. Europees landbouwbeleid

In verband met het op te maken advies over de Vlaamse strategie ter uitvoering van het Europese Landbouwbeleid, leverde het secretariaat t.b.v. de raadsleden drie interne briefings af, met name “*De voorstellen van verordeningen GLB na 2020 – een korte beschrijving van de drie voorstellen van Verordening (enz.)*”, “*De behoeftebeoordeling inzake natuur en milieu in de Vlaamse Ontwerp Strategienota (enz.)*” en “*De Vlaamse strategie GLB als interventiestrategie – een korte doorlichting (enz.)*”. Hiermee werd de basis gelegd voor de discussie over het in juli vastgestelde advies over de in ontwerp zijnde Vlaamse Strategie ter uitvoering van het GLB.

19 juni 2019 – EEAC-ronde-tafel over succes en falen van de Kaderrichtlijn Water

De Europese netwerkorganisatie *European Environmental and Sustainability Advisory Councils* (EEAC), waarvan de Mineraad stichtend lid is, heeft sinds enige jaren een Werkgroep Waterbeleid, die aangedreven wordt door het secretariaat van de Mineraad. In juni organiseerde deze werkgroep in Brussel haar jaarlijkse **ronde-tafel-zitting** over de staat van uitvoering van de Kaderrichtlijn Water. Een twintigtal Vlamingen en Europese beleidsmakers en beïnvloeders namen aan de discussies deel – discussies die geëntameerd werden op basis van presentaties vanwege Xavier Leflaive (*OESO*), Andrew Farmer (*IEEP*), Laurence Carvalho (*Universiteit Edinburgh*).

24 juni 2019 – Open hoorzitting i.s.m. Nederlandse ambassade over het Klimaatakkoord

Het **oriëntatiemoment** “*Governance-aanpak van het klimaatakkoord in Nederland*” vond plaats op 24 juni 2019, op grond van een samenwerking tussen de Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden en de Mineraad. Focus lag op de *governance*-dimensie van het klimaatbeleid.

Na een inleiding door Maryem van den Heuvel (*ambassadeur Nederland*) volgden er *keynotes* vanwege Birgitta Westgren (*directeur Klimaat bij het Nederlandse ministerie EZ*) en vanwege Pieter Boot (*Sectorhoofd Klimaat, Lucht en Energie bij het PBL*). Twee *cases* werden voor het voetlicht geplaatst, namelijk de Klimaattafel Industrie (door Huibert van Rossum, *Havenbedrijf Rotterdam*) en deze i.v.m. de lokale energiestrategie (door Lian Merkx, *Programmamanager Energie bij de NL Vereniging Gemeenten*). Een en ander werd afgerond met een paneldebat.

21 juni 2019 – Besloten hoorzitting i.v.m. de INBO-position paper meerjarig onderzoek

Op uitnodiging van de Permanente Werkcommissie (PWC) Natuurbeleid (maar met uitnodiging van leden van de PWC Bosbeleid en met nabespreking in de PWC Jachtbeleid van 2 juli) verschaftte Maurice Hoffmann (administrateur-generaal INBO) een toelichting bij het positie die het INBO inneemt met betrekking tot zijn Onderzoeksagenda 2020-2024. Dit document gaat in op het waarom, het hoe en het wat van de activiteiten van het INBO in de komende jaren. Nieuwe onderzoeksthema's betreffen klimaatverandering/biodiversiteit, invasieve soorten, multifunctionele open ruimte, landbouw/biodiversiteit, stad/natuur en *natural capital accounting*. Het INBO wil, wat het "hoe" betreft, komen tot transparant, doelgericht en toegankelijk onderzoek, dat leidt tot oplossingsgerichte adviezen. Vooral deze "hoe"-ambitie ontlokte een levendige gedachtewisseling in de werkgroep.

2 juli 2019 – Bijdrage tot de EEAC-zitting over de Europese Energy Union

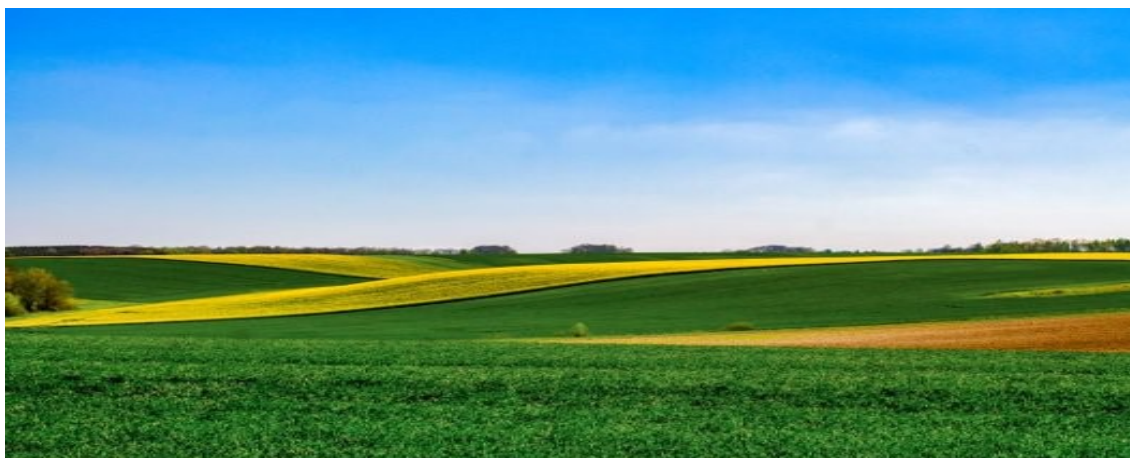
In een door de Nederlandse RLI-Raad getrokken **werkgroep** werd, samen met delegaties van andere milieu- en klimaatadviesraden uit diverse Lidstaten van Europa, een verkenning doorgevoerd van de inhoud en gevolgen van de zgn. *Governance-verordening*, die erop gericht is om de energie- en klimaatplanningsprocessen van de Lidstaten op een gelijktijdige en gelijkvormige wijze te laten doorgaan. Een kernbijdrage voor deze zitting werd aangeleverd door het secretariaat van de Minaraad.

9 juli 2019 – Briefing nota i.v.m. het Nederlandse klimaatakkoord

Deze interne *briefing* bouwde voort op de in juni georganiseerde gedachtewisseling in samenwerking met de Nederlandse ambassade (zie hiervoor), en verschaftte inzicht in wat aan het Nederlandse klimaatakkoord voorafging, wat het inhield en wat er uit zou volgen.

9 juli 2019 – Briefing nota over TOTEM

Aansluitend bij het event van 18 maart 2019 over de gebouwenpas (zie hiervoor) verschaftte deze interne *briefing* nota inzicht in het instrument TOTEM (*Tool to Optimize the Total Environmental Impact of Materials*). Er werd ingegaan op de ontstaansreden van TOTEM en de beleidscontext, waarna de praktische, LCA-gebaseerde werking van de tool werd beschreven, evenals de geplande aanpassingen ervan. Na een verkenning van de aankomende beleidsontwikkelingen, werd afgesloten met een bijlage met een schematische weergave van de werking van TOTEM.

Aanleiding voor dit advies was de op 3 mei 2019 gestelde vraag door het departement Landbouw en visserij. Met het oog op dit project werd deelgenomen aan een door de SALV belegde hoorzitting, en werden er voor het overige vijf werkvergaderingen en één schriftelijke beslissingsprocedure besteed. Het aldus tot stand gekomen **advies** was gefocust op de klimaat-, milieu- en natuuraspecten van het landbouwbeleid, zonder evenwel afbreuk te willen doen aan de diverse andere belangrijke kernpunten van dit beleid. De Raad kwam tot een unanieme duiding van de vereisten waaraan een nationaal strategisch GLB-plan zou moeten voldoen en over de vereiste elementen voor een SWOT-analyse inzake de klimaat-, milieu- en natuuraspecten en de behoefteanalyse. Voor het overige was het advies doorspekt met diverse onenigheden, onder meer betreffende de vraag in welke mate het voorgelegde document reeds zou moeten voldoen aan de door de ontwerpverordening gestelde eisen inzake SWOT-analyse, of inzake de gevraagde identificatie van behoeften en interventielogica. Op nog een dieper niveau was er onenigheid over het vraagstuk van de voor landbouwbeleid wenselijke verhouding tussen de diverse componenten van duurzame ontwikkeling.

12 september 2019 – Open hoorzitting i.s.m. VLEVA over Europees biodiversiteitsbeleid

De tweede zesmaandelijke **hoorzitting** i.s.m. VLEVA had als thema “*wat met het Europees biodiversiteitsbeleid na 2020?*”. Eerst gaven Jan Haers en Marjan Decroos (*attachés voor het departement Omgeving bij de Permanente Vertegenwoordiging*) een volledige *update* over de

Europese klimaat-, energie-, en milieudossiers. Stefan Leiner (*diensthoofd Biodiversiteit van de Europese Commissie, DG ENVI*) was de *keynote* spreker en besprak het Europees biodiversiteitsbeleid. Filiep Cardoen (*afdelingshoofd bij het Agentschap Natuur en Bos*) belichtte het post 2020-biodiversiteitsbeleid in Vlaanderen. Een en ander werd gemodereerd door Helga Van der Veken (*senior advisor sustainability bij de KBC-bank*).

19 september 2019 – Jaarlijkse EEAC-conferentie, met paneldebat over waterbeleid

De **jaarlijkse conferentie** van de EEAC ging door te Lissabon en had als kernthema “*cooperation and partnerships for sustainable development*”. De basisgedachte hierbij was dat de steun van en samenwerking tussen burgers, wetenschappers, ondernemers en het georganiseerde middenveld essentieel zal zijn om te komen tot de systemische transformaties die nodig zijn voor het realiseren van de *sustainable development goals*. Deze probleemstelling werd toegepast op de SDG's 6 (Water), 7 (Energy) en 14 (Oceanen). Aan de conferentie werd deelgenomen door alle bij de EEAC aangesloten adviesraden, door Portugese academia en door een reeks personaliteiten uit de Europese besluitvorming. De sessie i.v.m. water werd voorbereid en voorgezeten door het secretariaat van de Minaraad. In deze sessie werd de *keynote* gegeven door dhr. Gammeltoft (*OESO Water Governance Initiative*), waarna er discussiebijdragen gegeven werden door mevr. Rohn-Brossard (*Internationale Rijncommissie*) en prof. Melo-Baptista (*lid van de Portugese CNADS*).

3 oktober 2019 – Advies 2019 | 12 over het uitvoeringsplan kunststoffen 2019-2024

Bij het begin van de zomer liet OVAM (administrateur-generaal Henny Debaets) een adviesvraag stellen over het ontwerpuitvoeringsplan voor kunststoffen 2019-2024. Aan deze kwestie werden vier werkcommissievergaderingen en een deel van een plenaire raadszitting besteed. Het resultaat was een **unaniem advies**. Na een situering van en toelichting bij het ontwerpplan, formuleerde de Raad aanbevelingen en/of opmerkingen die betrekking hebben op de structuur van het plan, op de erin vervatte transitiegerichte aanpak, op de voorgenomen *governance*, en op diverse specifieke acties. Ter versterking van de transitiegerichte aanpak, vroeg de Raad om in het uitvoeringsplan een actie toe te voegen die gericht zou zijn op de opmaak van een strategisch industrieel transitiekader kunststoffen. De Raad vroeg ook om, via de notie “behoeftesystemen”, het maatschappelijke karakter van de transitie naar ‘circulaire (kunststoffen)economie’ te benadrukken. Inzake *governance* vroeg de Raad om de

vooropgestelde strategische ketenaanpak te verduidelijken en hierbij ook aan te geven hoe men zou samenwerken met de federale en overige gewestelijke overheden.

26 september 2019 – Besloten hoorzitting over kwaliteitsnormen i.v.m. drinkwater

De aanleiding van deze hoorzitting bestond in de herziening van de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater bestemd voor de productie van drinkwater. Artikel 2.3.1.3 van Vlarem II bepaalt immers dat er op gezette tijden een evaluatie en zo nodig een aanpassing van deze normen zou gebeuren. Kris Van den Belt (drinkwaterexpert van de VMM) verschafte een toelichting bij het bestaande normenkader, en de bij de VMM ontwikkelde visie hierover. De normering van het oppervlaktewater bestemd voor productie van drinkwater wordt met name afgestemd op de algemene milieukwaliteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater en er wordt onderzocht of er voor specifieke, nog niet genormeerde, stoffen een norm nodig is ten behoeve van de drinkwaterproductie.

8 oktober 2019 – Besloten hoorzitting over het voorgenomen adaptatiebeleid

Griet Verstraeten (Dpt. Omgeving) stelde op deze hoorzitting, t.b.v. Minaraad en SARO, de in juni 2019 vastgestelde studie voor met als titel *“het uitwerken van een efficiënt monitoringsysteem met indicatoren om de voortgang te meten van de adaptatiemaatregelen zoals beschreven in het Klimaatadaptatieplan 2021-2030”*. Tijdens de discussie werd ingegaan op volgende kwesties: afstemming met indicatoren op lokaal niveau, internationale vergelijking en afstemming, indicatoren en weerbaarheidsaspecten, hiërarchie tussen de diverse indicatoren en de concrete vooruitgang van adaptatiebeleid in de onderscheiden beleidsdomeinen.

24 december 2019 – Vaststelling meerjarenprogramma 2019|13

De Minaraad maakte op eigen initiatief een meerjarenprogramma op en stelde het vast bij het jaareinde. Aan dit project werden zes bijeenkomsten van werkcommissies of dagelijks bestuur besteed, evenals drie beslissingsrondes per schriftelijke procedure. Voor de onderscheiden werkthema's – *good governance*, klimaat- en energiebeleid, circulaire economie, klassiek milieubeleid en natuur- en bosbeleid – werd in de eerste plaats een vooruitblik uitgeschreven: wat gaat er gebeuren op het internationale, Europese en Vlaamse niveau? Op die basis werd, in het programmadocument, ingeschat welke adviesvragen zouden kunnen volgen, en welke

eigen initiatieven in die context zinnig ontplooid kunnen worden. Een volledig betrouwbare toekomstvoorspelling is onmogelijk, en de onzekerheid neemt toe naarmate verder in de toekomst wordt gekeken. Daarom is dit meerjarenprogramma ook “rollend”: jaarlijks zal het worden bijgesteld en telkens resulteren in een afzonderlijk jaarprogramma.

Afhandeling van voor advies voorgelegde reservatendossiers

Over de “onder het oude regime” te erkennen reservaten – reservaten waarvan de erkenningsaanvraag is ingediend geworden voor de recente hervorming van het natuurbehoudsrecht doorwerking kreeg – wordt telkens aan de Minaraad advies gevraagd. Sinds vanouds geeft de Minaraad geen advies over concrete dossiers. Wel verschaft het de gelegenheid aan zijn raadsorganisaties om in te spreken op de voorgelegde dossiers. In 2019 werden er aldus in totaal 51 reservaten afgehandeld: telkens werd een brief geschreven naar het Agentschap voor Natuur en Bos, met mededeling dat de Minaraad als zodanig niet zou adviseren, maar met toevoeging van de door raadsorganisaties ingebrachte standpunten bij het concrete dossier dat aan de orde was.

Projecten die niet tot een conclusie geleid hebben

Volgende projecten zijn in de loop van 2019 opgenomen of gecontinueerd geworden, evenwel zonder tot een conclusie in de vorm van een vastgesteld document geleid te hebben:

- Voor het eigen initiatief inzake adaptatiebeleid werd er op 28 februari een verkennende synthese voor de werkcommissie voorgesteld; vervolgens, zoals aangestipt, ging er een hoorzitting door op 8 oktober. In de loop van de voorbereiding van het project werd het accent verlegd naar de voorbereiding van een verwachte adviesvraag over het thema. Die adviesvraag is er evenwel niet gekomen.
- Een eigen initiatief inzake groenblauwe infrastructuur. In verband met dit project ging er, zoals gezegd, een hoorzitting door op 24 januari. Op 2 mei werd een voorstudie inzake dit project voorgesteld aan de werkcommissie. Deze presentatie kreeg een positief onthaal. Vervolgens is dit initiatief tijdelijk buiten werking gesteld, wegens andere prioriteiten.
- Er gebeurde heel wat studie- en overlegwerk in de PWC's Natuurbeleid en Jachtbeleid i.v.m. soortenbeleid, m.n. over (afwijking)mogelijkheden bij de verbodsbepalingen van het Soortenbesluit, het statuut van de bijzondere veldwachter, soortgericht landbeheer in de fruitstreek, de terugkeer van grote roofdieren en, *last but not least*, de diversiteit aan wettelijke statuten die aan de onderscheiden in het wild levende soorten zijn toegekend.
- Een studietraject inzake klimaat- en energiebeleid op lokaal niveau – en over de rol die de Vlaamse Overheid in dit verband zou kunnen spelen – leidde niet vooralsnog tot de oplevering van een studiedocument of advies.
- In het najaar werd er veel secretariaatstijd besteed aan de opmaak van een studiedocument “Perspectieven voor koolstof-afvang, -opslag en -gebruik in Vlaanderen”. In dit studiedocument werd gelijke aandacht besteed aan het potentieel van CCS/CCU en het potentieel van seminatuurlijke koolstofopslag. Deze studie werd in belangrijke mate afgewerkt, maar in 2019 niet definitief goedgekeurd in raadsverband.

3. Overlegprocessen van de Minaraad in 2019

De plenaire Minaraad in 2019

De raadssamenstelling van 2019 is tot stand gekomen op basis van een besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013, met navolgende wijzigingsbesluiten die doorgaans met een jaarlijks ritme werden vastgesteld.

In de loop van 2018 is het aantal zetels evenwel *de facto* gereduceerd geweest tot 20, als gevolg van het ontslag van rechtswege van vier raadsleden, die immers in de voorgaande jaren op geen enkele wijze hadden deelgenomen aan de Raadsactiviteiten, zonder vervanging hiervan. Zie bijlage 2 voor de lijst van raadsleden in 2019.

Het voorzitterschap in 2019

De voorzitter wordt, zoals hiervoor al aangestipt, jaarlijks uit de Raadsleden door de Vlaamse Regering gekozen. In 2019 fungeerde de heer Pieter Verbeek (ABVV) als voorzitter van de Minaraad.

Algemeen overzicht van vergaderactiviteiten

Zoals reeds aangestipt, maken de vergaderprocessen de ruggengraat uit van het overleg dat aan de basis ligt van de adviesverlening door de Minaraad. In 2019 gingen er in totaal 57 vergaderingen door die met de Minaraad in verband kunnen worden gebracht: 4 raadszittingen, 10 bijeenkomsten van het dagelijks bestuur en 43 (al of niet in de schoot van de Minaraad of bij samenwerkende adviesraden belegde) werkcommissievergaderingen.

Het relatief lage aantal raadszittingen – vier zittingen in 2019 – wordt verklaard door (1) dat 2019 een verkiezingsjaar (de nieuwe Vlaamse Regering heeft op 2 oktober 2019 de eed afgelegd in het Vlaams Parlement) was en (2) het afhandelen, op grond van een recente wijziging van het huishoudelijk reglement, van een deel van de adviesvaststellingen via schriftelijke procedure. Bijlage 3 bevat de aanwezigheidsstatistiek voor de raadszittingen in 2019.

Het Dagelijks Bestuur in 2019

De agendabepaling van de Raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Het bestaat, naast de voorzitter, uit acht

personen, die geselecteerd worden onder de Raadsleden op een wijze die analoog is aan de hiervoor vermelde beurtrol. In 2019 kwam het Dagelijks Bestuur tien keer samen.

Naast de agendabepaling voor de aankomende raadszitting, werden er de lopende adviesprojecten besproken, de externe contacten en ook kwesties inzake organisatie, personeel en financiën. In de tweede helft van 2019 werd er op het Dagelijks Bestuur heel wat aandacht besteed aan de opmaak van het meerjarenprogramma 2020-2024. Deze vergaderingen van het dagelijks bestuur kenden een regelmatige deelname van de bestuursleden.

De werkcommissieactiviteiten in 2019

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkcommissies. De gewone werkcommissies zijn – in tegenstelling tot de permanente werkcommissies – in hoofdlijnen representatief voor de Raadssamenstelling. Ze behandelen alle voorontwerpadviezen, vooraleer ze naar de plenaire raad vertrekken voor vaststelling.

In 2019 waren er twee centrale commissies actief als hoofdmotor van de adviesvoorbereiding: enerzijds de *Werkcommissie Milieuhygiëne en Governance* met een keten van donderdagochtendvergaderingen, anderzijds de *Werkcommissie Open Ruimte*, die alle aspecten in verband met natuur, bos en platteland behandelde, en in principe vergaderde op de eerste donderdagnamiddagen van de maand. Deze commissievergaderingen worden steeds ondersteund door minstens een lid van het secretariaat.

De Werkcommissies Milieuhygiëne en de Werkcommissie Strategie & *Governance*, onder voorzitterschap van secretaris Jan Verheeke, hadden in de loop van 2019 veelal gezamenlijke vergaderingen, waarin de adviesvoorbereiding voor vier van de vijf krachtlijnen ter harte werd genomen. De 15 bijeenkomsten hadden plaats op 10 januari 2019, 17 januari 2019, 24 januari 2019, 28 februari 2019, 21 maart 2019, 4 april 2019, 25 april 2019, 2 mei 2019, 9 mei 2019, 15 mei 2019, 29 augustus 2019, 6 september 2019, 16 september 2019, 26 september 2019 en 8 oktober 2019.

De Werkcommissie Open Ruimte, onder voorzitterschap van raadslid Walter Roggeman, had de eindverantwoordelijkheid voor de krachtlijn “biodiversiteit en ecosystemen”, en stond mee in voor de afhandeling van de voorstellen van de PWC.’s Natuurbeleid, Bosbeleid en Jachtbeleid. Deze werkcommissie kwam zeven maal samen: op 7 februari 2019 (samen met WCMH), 4 april 2019 (samen met de PWCS- bos, jacht en natuur en de SALV), 02 mei 2019, 29 mei 2019, 6 juni 2019, 20 juni 2019 en 2 oktober 2019. Daarnaast werden de leden van deze werkcommissie uitgenodigd op diverse SALV-werkvergaderingen over het advies GLB na 2020.

De werkzaamheden van de PWC.’s laten zich als volgt samenvatten:

- De PWC Bosbeleid, onder voorzitterschap van prof. Joris Van Acker, vergaderde drie maal in 2019. De evaluatie bosstrategie, nationaal boekhoudkundig plan in het kader van de LULUCF-verordening werden behandeld op 5 maart 2019. De thema’s van 9 oktober 2019 waren bos in het regeerakkoord en de omgevingsraad in het regeerakkoord. De studie van het secretariaat koolstofopslag, elementen van bos in de beleidsnota en het programma voor 2020 waren het voorwerp van de vergadering op 3 december 2019.
- De PWC Jachtbeleid, voorgezeten door de heer Guy Valckx, vergaderde drie maal in 2019. Op 5 februari 2019 waren de thema’s handhaving en bijzondere veldwachters, evenals het

soortenbesluit. Op 2 juli 2019 behandelde de PWC jacht *position paper* van het INBO en de fruitteelt. Op 17 oktober 2019 was het thema de bijzondere veldwachter.

- De PWC Natuurbeleid, onder voorzitterschap van raadslid Walter Roggeman, vergaderde op 26 april 2019 en op 21 juni 2019. De eerste vergadering was gewijd aan het (internationaal) soortenbeleid en de tweede vergadering aan de position paper INBO.
- De drie andere PWC's ontplooiden geen noemenswaardige eigen activiteit.

Een deel van de werkcommissievergaderingen vond niet plaats in de schoot van de Minaraad, maar wel bij andere adviesraden waarmee samengewerkt werd inzake een concreet adviesproject. In 2019 gingen er drie vergaderingen door bij de SALV en drie bij de FRDO.

4. Bijwonen of faciliteren van externe fora of processen

Er werd in 2019 deelgenomen aan, of opvolging gegeven, bij de volgende overlegprocessen:

- De plenaire sessie van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (**FRDO**);
- De Stuurgroep bij het Milieurapport (**MIRA**);
- De Stuurgroep bij het Natuurrapport (**NARA**);
- De Stuurgroep bij het **Steunpunt Circulaire Economie**;
- De Stuurgroep bij het **Steunpunt Milieu en Gezondheid**;
- Het overlegprocessen in het kader van de stroomgroepen **financiering** en **governance**.

5. Financieel en personeelsbeheer

Sinds 1 juni 2009 is de Minaraad een rechtspersoon en is hij onderworpen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 1997 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen. De Minaraad moet daarom jaarlijks zijn jaarrekening voor 31 maart neerleggen bij het departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Overheid dat o.a. instaat voor het goedkeuringsproces en voor de overmaking van de rekeningen, door de Minister van Financiën en Begroting, aan het Rekenhof. Vanaf 2019 gebeurt deze neerlegging en rapportering via de digitale tool EMOE.

Sinds 2011 werkt de Minaraad samen met een extern boekhoudkantoor, met het oog op de eerste controle en afsluiting van de rekeningen en opmaak van het financieel jaarverslag. In 2019 werd het contract na een nieuwe uitbesteding (overheidsopdracht) opnieuw gegund aan hetzelfde kantoor als voorheen; zijnde boekhoudkantoor Uyttendaele, gevestigd te Aalst; voor de boekjaren 2019-2022. Het kantoor controleert dan ook de rekeningen van de Minaraad en maakt mee de eindejaarsverrichtingen en correctieboekingen op, overloopt en analyseert de budgettering in verhouding met de uitgaven en brengt hiervan een afzonderlijk verslag uit.

Voor het jaar 2019 bedroeg de werkingsdotatie € 1.092.000. De dotatie voor 2019 bedroeg € 7.000 minder dan deze van 2018 (i.e. € 1.099.000). De ontvangen dotatie dekt alle personeels- en werkingskosten alsook de investeringen (zoals de aankoop van laptops, smartphones).

Ook in 2019 werd de grootste kostenpost van de Minaraad gewijd aan personeelskosten. Het personeelsplan van het secretariaat van de Minaraad voorziet in 10 VTE statutaire personeelsleden. In 2019 waren er effectief 9 “koppen” verbonden aan het secretariaat van de Minaraad. Hierover is meer informatie te vinden in bijlage 4.

De overige grote uitgavencategorieën hadden betrekking op de huur van het gebouw, de algemene werkingskosten en de investeringen. Voor het volledige jaar 2019 bedroegen de uitgaven € 982.390,41 De Minaraad sloot het jaar af met een bedrijfseconomisch overschot van € 109.609,59. Het budgettaire overschot bedroeg € 104.310,63. Het resterende positieve saldo op 31 december 2019 werd mee overgedragen naar 2020. Het uitgebreide gedetailleerde financieel verslag van het boekjaar 2019 kan steeds opgevraagd worden op het secretariaat van de Minaraad.

Bijlage 1: In 2019 vastgestelde documenten

Adviezen en andere teksten van de Minaraad

- Het jaarverslag over 2018
- Het werkprogramma eerste jaarthelft 2019
- Advies 2019|03, van 31 januari 2019 over het algemeen waterverkoopreglement
- Advies 2019|04, van 31 januari 2019 over het Samenwerkingsakkoord verpakkingafval
- Advies 2019|05, van 2 mei 2019 over de toegankelijkheid van natuurreservaten en bossen
- Advies 2019|06, van 2 mei 2019 over mestactieplan 6
- Advies 2019|07, van 2 mei 2019 over de wijziging drinkwaterbesluit
- Advies 2019|08, van 13 mei 2019 over grondwaardeverlies bebossing
- Advies 2019|09, van 23 mei 2019 over het ontwerp van de derde waterbeleidsnota, inclusief waterbeheerkwesties, tijdschema en participatietraject
- Advies 2019|10, van 23 mei 2019 over het ontwerp van Nationaal Energie Klimaat Plan 2030 (NEKP)
- Advies 2019|11, van 17 juli 2019 over de Ontwerpstrategie Vlaams Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2021-2027 (GLB)
- Advies 2019|12, van 3 oktober 2019 over het uitvoeringsplan kunststoffen 2019-2024
- Advies 2019|13, van 24 december 2019 het rollend meerjarenprogramma van de minaraad, voor de periode 2019-2024.

Briefing nota's vanwege het secretariaat

- Briefing nota 2019 nr. 1 De voorstellen van verordeningen GLB na 2020
- Briefing nota 2019 nr. 2 De behoeftebeoordeling in de Vlaamse strategie GLB
- Briefing nota 2019 nr. 3 De Vlaamse strategie GLB als interventiestrategie
- Briefing nota 2019 nr. 4 Het event van 24 juni 2019 betreffende de governance van het Nederlands Klimaatakkoord
- Briefing nota 2019 nr. 5 Het Gebruik van TOTEM in de bouwsector

Bijlage 2. Lijst van de Raadsleden in 2019

Effectieven	Plaatsvervangers
Maatschappelijke partners – milieubeweging	
1. Laurien Spruyt (BBL)	August Feyen (BBL)
2. Mathias Bienstman (BBL)	n.n. (BBL)
3. Erik Grietens (BBL)	Wannes Starckx (BBL)
4. Olivier Beys (BBL)	n.n. (BBL)
5. Walter Roggeman (Natuurpunt)	Esther Castermans (Natuurpunt)
6. Robin Verachtert (Natuurpunt)	Diemer Vercayie
7. Anke Geeraerts (Natuurpunt)	Frederik Mollen (Natuurpunt)
8. Krien Hansen (Natuurpunt)	Laurie Braet (Natuurpunt)
Maatschappelijke partners – sociaaleconomische organisaties	
9. Piet Vanden Abeele (UNIZO)	Nele Cattoor (UNIZO)
10. Steven Betz (VOKA)	Ellen Vanassche (VOKA)
11. Bart Beliën (Boerenbond)	Leen Franchois (Boerenbond)
12. Thomas Vael (ACV)	Sandra Rosvelds (Beweging.Net)
13. Pieter Verbeek (ABVV)	Greg Verhoeven (ABVV)
14. Ulrike Van Waeyenbergh (ACLVB)	Caroline Van de Sande (ACLVB)
Maatschappelijke partners – verbonden aan de ruimte	
15. Jurgen Tack (LV)	Marleen Van der Velden (LG)
16. Gert Michels (HVV)	n.n. (VVHV)
Maatschappelijke partners – socio-culturele organisaties	
17. Elke Valgaeren (Gezinsbond)	Chris Dutry (Gezinsbond)
18. Jan Velghe (BV-OECO)	Mathilde De Becker (BV-OECO)
Organisaties die steden, gemeenten en provincies vertegenwoordigen	
19. Hilde Van Look (VVP)	Brent Roobaert (VVP)
20. Steven Verbanck (VVSG)	Karen Alderweireldt (VVSG)
Onafhankelijke deskundigen	
21. n.n.	
22. n.n.	
23. n.n.	
24. n.n.	

Bijlage 3: aanwezigheid op de raadszittingen

AANWEZIGHEDEN RAADSZITTINGEN SAR MINARAAD 2019

1 = aanwezig ; 0 = afwezig

Data		31/jan	2/mei	23/mei	3/okt	
Aanwezigen totaal		10	9	11	10	
Bond Beter Leefmilieu	Bienstman M..	EFF	1	1	1	1
	N.N.	PLVV	0	0	0	
	Spruyt L.	EFF	0	0	0	0
	Feyen A.	PLVV	0	0	0	
	Grietens E.	EFF	0	0	1	1
	Starckx W.	PLVV	0	0	0	
	Beys O.	EFF	1	0	0	2
	N.N	PLVV	0	0	0	
Natuurpunt	Roggeman W.	EFF	1	1	1	3
	Castermans E.	PLVV	0	0	0	
	Verachtert R.	EFF	0	1	1	3
	Geertsma B. later Vercayie D.	PLVV	0	0	0	
	Geeraerts A.	EFF	1	1	0	3
	Braet L.	PLVV	0	0	1	
	Hansen K.	EFF	0	0	0	1
	Mollen F.	PLVV	0	0	0	
ACLVB	Demey A. later Van Waeyenberg U.	EFF	0	0	1	2
	Baert P. later Van de Sande C.	PLVV	0	0	0	
ACV en Beweging.net	Vael T.	EFF	1	0	0	1
	Rosvelds S.	PLVV	0	0	0	
ABVV	Verbeek P. (VOORZITTER)	EFF	1	1	1	4
	Verhoeven G.	PLVV	0	0	0	
VOKA	Betz S.	EFF	0	0	0	4
	Vanassche E.	PLVV	1	1	1	
UNIZO	Vanden Abeele P.	EFF	1	1	1	4
	Cattoor N.	PLVV	0	0	0	
BB	Beliën B.	EFF	1	1	1	4
	Franchois L.	PLVV	0	0	0	
Landelijk Vlaanderen / Landelijke Gilden	Tack J.	EFF	0	0	1	2
	Van der Velden M.	PLVV	0	0	0	
Hubertusvereniging Vlaanderen	Michiels G.	EFF	0	0	0	0
	N.N	PLVV	0	0	0	
GEZINSB	Van Kalmthout D. later Valgaeren E.	EFF	0	0	0	0
	Ledeganck P. later Dutry C.	PLVV	0	0	0	
BV-OECO	Velghe J.	EFF	0	1	0	2
	Braem S. / later De Becker, M.	PLVV	0	0	0	
VVSG	Verbanck S.	EFF	1	0	0	1
	Alderweireldt K.	PLVV	0	0	0	
VVP	Van Look H.	EFF	0	0	0	0
	Roobaert B.	PLVV	0	0	0	

Bijlage 4: Samenstelling secretariaat in 2019

Aan het einde van 2019 was de feitelijke samenstelling van het secretariaat als volgt:

- Secretaris: Jan Verheeke, algemene coördinatie.
- Adviseurs en adjuncten van de directeur:
 - o Stefanie Corens – klimaat- en energiebeleid;
 - o Pieter Noens – materialenbeleid en circulaire economie;
 - o ir. Francis Noyen – klassiek milieubeleid – luchtkwaliteitsbeleid;
 - o Kathleen Quick – beleid inzake biodiversiteit en ecosystemen;
 - o Sandra Sliwa – beleid inzake bestuurskwaliteit (actief vanaf september 2019),
 - o Wim Van Gils – klassiek milieubeleid – waterbeleid.
- Deskundige en hoofdmedewerker:
 - o Katelijne Symens – algemeen secretariaat, informatie- en documentatiebeheer;
 - o Jurgen Sleewaegen – boekhouding, logistiek en ICT.

